

Afschrikking middels balanceren

Toepassing op de India-Pakistan casus

Datum: 9 juni 2016

Auteur: D.A. Ligthart

Studentnummer: 1381652

Aantal woorden: 9271 (Incl. Honours College uitbreiding)

Opleiding: Internationale Betrekkingen en Organisaties

Onderwijsinstelling: Universiteit Leiden

Begeleider: Dr. H. Pellikaan

Inleiding

Sinds 1947 zijn India en Pakistan in conflict en tussen de twee staten is er sprake van grote asymmetrie (Paul, 2005). India is vele malen groter in territorium, economie, demografie en militaire capaciteit dan Pakistan en zou zelfs een regionale hegemoon kunnen worden in Zuid-Azië (Paul, 2005). In deze asymmetrische situatie is het Pakistan die dreigingen uit tegen India en vinden er soms militaire confrontaties tussen de twee staten plaats (Paul, 2005). In deze paper zal daarom de volgende vraag onderzocht worden: waarom uit Pakistan dreigingen tegen India? Daar zal onderzoek naar worden gedaan in het perspectief van de afschrikkingstheorie. Deze theorie bevat assumpties die ten grondslag liggen aan strategieën van afschrikking (Morgan, 2003, p. 8). Door in te gaan op deze theorie zal er een theoretisch kader worden geboden voor de situatie tussen Pakistan en India, een situatie waar er sprake is van afschrikking. De rivaliteit tussen de twee staten is in eerste instantie ontstaan door een territoriaal conflict, maar is inmiddels verschoven naar een conflict waarbij Pakistan vreest voor India als regionale hegemoon en deze opkomst wil voorkomen door afschrikking toe te passen (Ebert, Flandes & Strüver, 2012). Om het vraagstuk van het buitenlands beleid van Pakistan op te lossen zal eerst afschrikkingstheorie worden uitgelegd. In het kort houdt dit in dat Staat A dreigt Staat B schade aan te doen wanneer Staat B een bepaalde actie onderneemt die door Staat A onwenselijk wordt geacht (Morgan, 2003, p. 1). Hierbij is Staat A de Verdediger en Staat B de Uitdager.

Na het uiteenzetten van de afschrikkingstheorie zal in worden gegaan op het debat tussen Huth en Russett tegenover Lebow en Stein. Er is sprake van discussie over wanneer een casus daadwerkelijk als een vorm van afschrikking mag worden beschouwd. Dit debat wordt ten eerste aangehaald om meer inzicht te bieden in de afschrikkingstheorie. Daarnaast wordt hiermee onderbouwd waarom in deze paper is gekozen voor de classificering van Huth en Russett en niet voor die van Lebow en Stein. Tot slot wordt aangetoond dat er in dit debat een belangrijk punt wordt gemist door alle theoretici, dat wel behandeld zou moeten worden. In een empirische formule van Huth wordt de machtsbalans tussen twee staten gezien als een variabele die invloed heeft op de geloofwaardigheid van een dreiging (Huth, 1988b). Huth gaat alleen in op de empirische kant van deze factor en laat de theoretische onderbouwing afzijdig. In het debat wordt dit door geen van de theoretici aangehaald, wat wel zou moeten. Daarom wordt het in deze paper wel betrokken. Door het debat aan te halen, wordt aangetoond dat de theoretische keuzes in deze paper zeer overwogen gemaakt zijn.

Na het uiteenzetten van het debat wordt Huth zelf besproken. Huth heeft een formule opgesteld aan variabelen die het succes van de afschrikking kunnen voorspellen (Huth, 1988b). Een van deze variabelen is de machtsbalans tussen de twee staten, waarbij een groot voordeel in macht voor de Uitdager (India) er voor zorgt dat de afschrikking van de Verdediger (Pakistan) niet succesvol zal zijn (Huth, 1988b, p. 35). Wanneer de afschrikking faalt, zal de Verdediger zijn dreiging nakomen en ontstaat er een militaire confrontatie. De Uitdager prefereert een militaire confrontatie wanneer deze veel sterker is dan de Verdediger omdat dit in een overwinning kan resulteren. Daarom faalt de afschrikking bij een grote onbalans. In de casus India-Pakistan is deze balans in evenwicht door het buitenlands beleid van Pakistan (Rajagoplan, 2008). Gezien de formule van Huth maakt dit de dreigingen van Pakistan meer geloofwaardig en motiveert het Pakistan om de afschrikking voort te zetten (Huth, 1988b). Het buitenlands beleid van Pakistan om de militaire balans te bewerkstelligen, functioneert als afschrikking en als uitputting van India wanneer afschrikking faalt en er een militaire confrontatie ontstaat (Huth, 1988b; Levy, 2004).

Naar aanleiding van de formule van Huth en het debat tussen Huth en Russett tegenover Lebow en Stein zal een tweede theoretisch perspectief worden toegevoegd: de machtsbalanstheorie. Huth gaat theoretisch niet op in op de machtsbalans, ondanks dat hij het meeneemt in zijn formule om succes van afschrikking te voorspellen (Huth, 1988b). In het debat is dit gebrek volledig buiten beschouwing gebleven, terwijl het volgens Huth wel een relevant onderdeel is van afschrikking (Huth, 1988b). De machtsbalanstheorie gaat er vanuit dat staten zich in een anarchistisch systeem bevinden en streven naar veiligheid en macht (Levy, 2004). Daarnaast is een belangrijk doel het voorkomen van hegemonie, een situatie waarbij één staat zo veel macht heeft verworven dat het andere staten kan domineren. Dit is ook de situatie tussen Pakistan en India, waarbij Pakistan vreest voor India als potentiële regionale hegemon (Paul 2005; Ebert, Flemes & Strüver, 2012). In het geval van een potentiële hegemon hebben staten diverse mogelijkheden van buitenlands beleid om hier op te reageren (Brawley, 2004). Twee mogelijkheden zijn intern en extern balanceren, beide worden door Pakistan toegepast (Rajagopalan, 2008). Dit onderscheid in balanceren zal in deze paper worden aangehouden omdat het gebaseerd is op Brawley (2004). Intern balanceren houdt in dat een staat dusdanig in het eigen militaire apparaat gaat investeren, dat het een tegenbalans kan vormen tegen de potentiële hegemon. Hier kan vervolgens een wapenwedloop uit volgen. Extern balanceren houdt in dat een staat op zoek gaat naar een alliantie om zo tegenwicht te bieden aan de hegemon. Dit balanceren kan een succesvolle

afschrikking zijn omdat de potentiële hegemon nu bepaalde acties nalaat uit angst voor de alliantie of een wapenwedloop. Dit balanceren kan ook falen waarbij er een militaire confrontatie ontstaat waarna de hegemon alsnog wordt verslagen (Levy, 2004). Deze militaire confrontatie kan een langdurige strijd inhouden waarbij er uitputting plaatsvindt (Huth, 1988b). Dit perspectief bevat de theoretische onderbouwing van machtsbalans die in het onderzoek van Huth naar geloofwaardige afschrikking ontbreekt.

Nadat het theoretisch kader geschetst is en de machtsbalanstheorie is uitgewerkt, wordt het Pakistan-India conflict uitgelicht. Na een korte samenvatting van de geschiedenis tussen de twee staten en een analyse van het conflict als asymmetrisch en langdurig, wordt het buitenlands beleid van Pakistan ten opzichte van India onderzocht. Pakistan balanceert zowel intern als extern (Rajagopalan, 2008), wat beide voor afschrikking zorgt (Levy, 2004). Maar er vinden ook militaire confrontaties met India plaats (Correlates of War Project, 2013a; Correlates of War Project, 2013b). Deze militaire confrontaties werken niet in het nadeel van Pakistan. Zolang Pakistan een evenwichtige machtsbalans weet te bewerkstelligen door intern en extern te balanceren, kan dit tot mogelijke uitputting van India leiden (Huth, 1988b; Levy, 2004).

Door de afschrikkingstheorie in combinatie met machtsbalanstheorie toe te passen op de casus India-Pakistan wordt getracht te verklaren waarom Pakistan dreigingen tegen India uit in een asymmetrische situatie. In deze paper wordt beweerd dat het intern en extern balanceren van Pakistan werkt als afschrikking tegen India omdat een evenwichtige balans de geloofwaardigheid van de afschrikking vergroot. Dit maakt het voor Pakistan mogelijk om afschrikking toe te passen. Wanneer deze afschrikking faalt, zal de militaire confrontatie die daaruit volgt India uitputten door de langdurigheid van het conflict. Pakistan past dit buitenlands beleid toe omdat het volgens de machtsbalanstheorie regionale hegemonie van India wil voorkomen.

Afschrikkingstheorie

In deze paper wordt er onderzoek gedaan naar de afschrikking die plaatsvindt tussen India en Pakistan. Het theoretisch kader waarbinnen verder onderzoek wordt gedaan in deze paper is daarom de afschrikkingstheorie. Afschrikking komt al eeuwen voor in de internationale politiek, maar sinds de Koude Oorlog is onderzoek naar dit onderwerp in een stroomversnelling gekomen (Morgan, 2003, p. 1). Afschrikking houdt in dat Staat X een dreiging uit tegen Staat Y om hem schade aan te richten, in het geval dat Staat Y een actie

onderneemt die door Staat X als onwenselijk wordt ervaren (Morgan, 2003, p. 1). Op deze manier wil Staat X voorkomen dat Staat Y voor die actie zal kiezen. Deze dreiging kan bijvoorbeeld een militaire aanval van Staat X op Staat Y inhouden. Wanneer Staat Y zich bedreigd voelt door Staat X, zal de door Staat X onwenselijk geachte actie van Staat Y uitblijven en heeft er succesvolle afschrikking plaatsgevonden. In zijn boek maakt Morgan (2003) onderscheid tussen algemene en directe afschrikking. Bij algemene afschrikking beschikt Staat X over een groot militair apparaat, maar uit deze staat algemene dreigingen. Deze dreigingen houden in dat er vergelding zal plaatsvinden vanuit Staat X wanneer een willekeurig andere staat een aanval op hun uitvoert. Op deze manier zal geen andere staat een aanval overwegen op Staat X. Bij directe afschrikking daarentegen uit Staat X dreigingen tegen een specifieke staat (Staat Y), waarbij deze Staat Y al bezig is met het voorbereiden van een aanval op Staat X. Bij algemene afschrikking is een mogelijke aanval hypothetisch, waar bij directe afschrikking er een crisissituatie gaande is waar oorlog uit zou kunnen volgen. Een ander verschil is dat algemene afschrikking voor lange tijd door kan gaan, maar dat directe afschrikking kort en zelden voorkomt. Dit komt omdat bij algemene afschrikking de tegenstander niet altijd bekend is, terwijl directe afschrikking tegen een specifieke staat gericht is. Volgens Kaufmann (1954) zijn er drie factoren van invloed op de geloofwaardigheid van de dreiging die duidelijk overgebracht moet worden op de tegenstander: dat je als dreigende staat over een effectief militair apparaat beschikt, dat je onaanvaardbare schade kan toebrengen aan de ander en dat je daadwerkelijk je actie zal uitvoeren wanneer je wordt aangevallen. Hier kan aan worden toegevoegd dat het voor de geloofwaardigheid van de dreiging belangrijk is dat duidelijk naar de tegenstander gecommuniceerd wordt dat je een dreiging uit (Morgan, 2003, p. 17). De afschrikking zou kunnen falen wanneer het voor de tegenstander onduidelijk is dat de dreigende staat daadwerkelijk de dreiging zal uitvoeren bij een aanval van de tegenstander. Binnen de afschrikkingstheorie is er echter niet altijd overeenstemming over het indelen van diverse casussen bij (verlengde directe) afschrikking en vervolgens in de categorieën succesvolle afschrikking en gefaalde afschrikking (Huth & Russett, 1984; Lebow & Stein, 1990). Daarom zal het debat tussen Huth en Russett en Lebow en Stein worden aangehaald. Ten eerste zal dit debat meer inzicht in de afschrikkingstheorie verschaffen. Daarnaast zal uit dit debat duidelijk worden waarom in deze paper voor de classificering van afschrikking van Huth is gekozen, waarna de formule van Huth in deze paper aangehaald wordt. Op deze formule wordt in deze paper kritiek geleverd waardoor de introductie van de tweede theoretische lens machtsbalanstheorie verantwoord wordt. Deze kritiek is daarbij niet terug te vinden in het

debat, terwijl dit een belangrijk punt is in een discussie over onderzoek naar afschrikking. Het aanhalen van het debat dient als verantwoording voor de theoretische keuzes in deze paper.

Theoretisch debat afschrikkingstheorie

Meerdere wetenschappers hebben onderzoek gedaan naar afschrikkingstheorie (Huth & Russett, 1984; Lebow & Stein, 1990; Morgan, 2003). Om meer inzicht te verschaffen in afschrikkingstheorie en in het succes en falen van afschrikking zal een belangrijk theoretisch debat tussen Lebow en Stein tegenover Huth en Russett worden uitgelicht. Dit debat focust zich op verlengde directe afschrikking, waarbij er sprake is van drie actoren: een Uitdager, een Verdediger en een Protégé. In dit geval uit de Verdediger een dreiging tegen de Uitdager, die een aanval op de Protégé organiseert. Deze Protégé kan een bondgenoot van de Verdediger zijn of bijvoorbeeld een kolonie. In dit geval is er geen directe aanval op de Verdediger, maar op zijn Protégé, vandaar verlengd. Een dergelijke confrontatie vindt als volgt plaats (Huth, 1988a, p. 424): (1) een mogelijke Uitdager organiseert een aanval op de Protégé van de Verdediger; (2) Vervolgens raakt de staat in de rol van Verdediger op de hoogte van deze dreiging op zijn Protégé; (3) Waarna de Verdediger een dreiging uit (expliciet of door zijn militair apparaat te prepareren voor een strijd) om vergeldingsmaatregelen te treffen bij een aanval op het Protégé door de Uitdager. Met deze dreiging probeert de Verdediger te voorkomen dat de Uitdager daadwerkelijk een aanval zal plegen op de Protégé. Wil de Uitdager zich bedreigd voelen, is het belangrijk dat de geuite dreiging door de Verdediger geloofwaardig en stabiel is (Huth, 1988a, p. 426). Er zijn twee factoren van invloed op de geloofwaardigheid van de dreiging: (1) de mogelijkheid van de Verdediger om een groot genoeg militair apparaat in te zetten die in een conflict zeer hoge kosten zal veroorzaken bij de Uitdager; (2) de bereidheid van de Verdediger om dit apparaat daadwerkelijk in te zetten wanneer aan de dreiging geen gehoor wordt gegeven door de Uitdager. Een stabiele dreiging houdt in dat de Uitdager niet hoeft te vrezen voor een pre-emptieve aanval en daarom toch overgaat op een snelle militaire actie om dat te voorkomen en zorgt daarnaast voor een betere onderhandeling tussen de staten. Vier variabelen zouden volgens Huth (1988a, p. 426) een belangrijke rol spelen in het inschatten van de geloofwaardigheid en stabiliteit van de dreiging door de Uitdager. De eerste is de balans tussen de Verdediger en Uitdager in militaire kracht: wanneer de Uitdager denkt dat hij succesvol zal zijn in een aanval, zal de kans op een succesvolle dreiging afnemen. Wanneer juist de tegenovergestelde inschatting wordt gemaakt, is de kans op succesvolle dreiging weer hoger. Hoe beter de Verdediger er dus voor staat ten opzichte van de Uitdager, hoe groter de

kans op een succesvolle dreiging. De tweede factor is het belang van de Protégé voor de Verdediger: hoe meer de Uitdager er van overtuigd is dat de Verdediger bereid is om een gewapend conflict te voeren wegens de Protégé vanwege de betrokken belangen, hoe groter de kans op een succesvolle dreiging. Politieke, militaire en economische banden tussen de Verdediger en de Protégé bepalen het belang van de relatie. Ten derde speelt het gedrag dat de Verdediger toont tijdens het onderhandelingsproces een rol: hoe overtuigender de Verdediger overkomt, hoe minder onzekerheid er bij de Uitdager ontstaat waardoor de geloofwaardigheid toeneemt. Tot slot bepaalt het gedrag uit het verleden van de Verdediger de geloofwaardigheid omdat de bereidheid tot het uitvoeren van de dreiging hierdoor beter ingeschat kan worden door de Uitdager: wanneer de Verdediger in het verleden niet is overgegaan op het uitvoeren van de gedreigde actie terwijl hier wel aanleiding toe was door het gedrag van de Uitdager, neemt de geloofwaardigheid af. Dus een succesvolle verlengde directe afschrikking houdt in dat de Uitdager de Protégé niet aanvalt, terwijl bij een gefaalde afschrikking de Uitdager wel een aanval op de Protégé uitvoert (Huth, 1988a, p. 441).

In het onderzoek van Huth en Russett worden diverse casussen van verlengde directe afschrikking die plaatsvonden tussen 1900 en 1980 onderzocht (1984). Zoals hierboven beschreven is, gaat het om casussen waarbij afschrikking door een staat is toegepast om een aanval op een andere staat te voorkomen. In hun onderzoek hebben ze een drie criteria gebruikt om de relevante casussen te selecteren (Huth & Russett, 1984, p. 498): (1) Staat Y, de Uitdager, overweegt een aanval op Staat Z, de Protégé, uit te voeren die een bondgenoot is van Staat X of door Staat X als belangrijk wordt ervaren; (2) Staat Y is op de hoogte van deze overwegingen van staat X; (3) Staat X besluit expliciet of door het verplaatsen van de strijdkrachten een dreiging van vergelding te uiten op Staat Y, wanneer Staat Y overgaat op een aanval op Staat Z. Staat X probeert hiermee een aanval af te wenden. Hierbij moet de dreiging duidelijk geuit zijn en een militaire vergelding inhouden, waarbij de Protégé identificeerbaar is (Huth & Russett, 1984, p. 498). In het eerste onderzoek van Huth en Russett zijn 54 casussen geselecteerd als casussen van verlengde directe afschrikking (Huth & Russett, 1984). Het gaat hier om gevallen die plaatsvonden tussen 1900 en 1980, waarbij er sprake is van drie verschillende actoren. Vervolgens wordt per casus gekeken of de afschrikking succesvol of onsuccesvol was. Lebow en Stein beweren dat maar negen van de 54 casussen als verlengde directe afschrikking bestempeld kunnen worden en gaan in debat met Huth en Russett (Lebow & Stein, 1990, p. 337). In 37 gevallen is er volgens hun geen bewijs dat de vermeende Uitdager daadwerkelijk een aanval aan het overwegen was op de

Protégé of ontbrak er bewijs dat de vermeende Verdediger afschrikking heeft toegepast. In vier gevallen was er geen sprake van afschrikking maar van dwang. Dit houdt in dat de Verdediger de Uitdager juist dwingt tot het doen van een bepaalde actie in plaats van het niet uitvoeren van een actie, wat bij afschrikking het doel is. De resterende vier casussen worden ook als onduidelijk bestempeld. Van de negen casussen die Lebow en Stein wel als gevallen van verlengde directe afschrikking zien, coderen zijn drie gevallen als een vorm van succesvolle afschrikking en zes gevallen als gefaalde afschrikking. Deze drie succesvolle casussen zijn niet als zodanig door Huth en Russett gecodeerd. Zowel Huth en Russett als Lebow en Stein hebben dezelfde definitie van verlengde directe afschrikking gebruikt. Het verschil in de casusselectie resulteert daarom niet uit een verschillende definitie. In beide gevallen wordt verlengde directe afschrikking gedefinieerd als een situatie waarbij Staat Y (Uitdager) een militaire aanval voorbereidt op een Protégé, waarbij Staat X (Verdediger) door het uiten van dreigingen tegen de Uitdager optreedt als Verdediger van de staat die wordt bedreigd door de Uitdager. Dit is gelijk aan de hierboven beschreven criteria die door Huth en Russett zijn gebruikt voor het selecteren van de casussen. Problemen zijn echter ontstaan bij de toepassing van deze definitie op de verschillende casussen (Lebow & Stein, 1990, p. 342).

Kritiek Lebow en Stein op Huth en Russett

Het eerste probleem is dat een casus pas als een casus van afschrikking mag worden bestempeld wanneer er (1) genoeg bewijs is dat een Uitdager daadwerkelijk een aanval aan het plannen was en (2) er bewijs is dat de Verdediger daadwerkelijk afschrikking heeft toegepast (Lebow & Stein, 1990, p. 342/3). Huth en Russett veronderstellen dat de intentie tot een aanval blijkt uit de verplaatsing van militaire troepen, maar volgens Lebow en Stein hoeft dit niet zo te zijn omdat de verplaatsing hiervan ook andere doelen kan dienen (Lebow & Stein, 1990, p. 342). Niet in iedere casus waar verplaatsing van militaire troepen heeft plaatsgevonden, is er daadwerkelijk de intentie tot een aanval geweest. Voor het bewijs van die intentie zijn ook andere historische gebeurtenissen nodig. Ook hoeft de dreiging van de Verdediger niet te betekenen dat de staat die intentie ook echt heeft: er kan ook sprake zijn van bluffen. Lebow en Stein eisen meer bewijs om de daadwerkelijke intentie tot een aanval vast te stellen naast alleen de dreiging tot aanvallen (Lebow & Stein, 1990, p. 343). Daarnaast is het van belang dat er bewezen wordt dat de Verdediger daadwerkelijk afschrikking heeft toegepast (Lebow & Stein, 1990, p. 344). De Verdediger moet expliciet duidelijk hebben gemaakt welke actie tegen de Protégé als onaanvaardbaar wordt ervaren en laten blijken dat het tot de gedreigde vergelding in staat is. Omdat dit niet in elke casus even expliciet is

gemaakt door de Verdediger, hebben Lebow en Stein deze casussen niet geselecteerd als verlengde directe afschrikking. Door het onterecht benoemen van een intentie tot aanvallen of van afschrikking ontstaat er een verschil in het classificeren van casussen als verlengde directe afschrikking.

Ten tweede verschillen Lebow en Stein ook in het coderen van succesvolle afschrikking en gefaalde afschrikking met Huth en Russett (Lebow & Stein, 1990, p. 344). In het geval van Huth en Russett faalt afschrikking wanneer de Uitdager daadwerkelijk een aanval pleegt op Protégé en daardoor in conflict komt met de Protégé en/of Verdediger. Hierbij moeten meer dan 250 dodelijke slachtoffers vallen. Lebow en Stein daarentegen beschouwen een afschrikking als gefaald wanneer de Uitdager de actie pleegt die de Verdediger middels afschrikking probeerde te voorkomen of wanneer de Verdediger zich bedenkt en terugtrekt. Het verschil in de definitie van falende afschrikking maakt op één casus na geen verschil in het coderen van een gefaalde afschrikking. Het coderen van succesvolle afschrikking verschilt ook. Lebow en Stein stellen dat bewijs van succes nodig is om het als succes te mogen coderen in plaats van alleen de afwezigheid van een aanval. Afschrikking is succesvol wanneer de dreiging van de Verdediger de Uitdager heeft overtuigd om van de aanval af te zien vanwege de onaanvaardbare gevolgen. Huth en Russett hebben de neiging een casus eerder als succesvol te bestempelen: wanneer de uitkomst van het conflict acceptabel is voor de Verdediger is er sprake van succes. Er wordt niet gekeken of de afschrikking zelf gewerkt heeft.

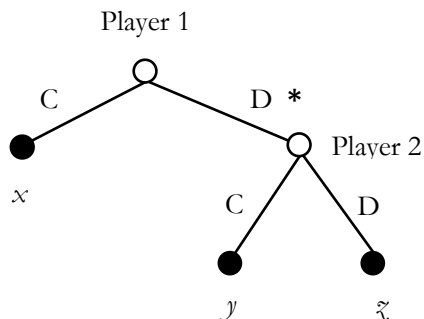
Tot slot bestaat er een verschil in beide onderzoeken bij het labelen van de Uitdager en Verdediger. Lebow en Stein voegen een casus toe, namelijk de Cuba Crisis (Lebow & Stein, 1990, p. 347). In het geval van Huth en Russett wordt de Cuba Crisis gezien als een casus van directe afschrikking, omdat de Verenigde Staten dreigen met maatregelen wanneer de Sovjet-Unie middellangeafstandsraketten zou plaatsen op Cuba. Wanneer wordt gekeken vanuit het perspectief van de Sovjet-Unie zoals Lebow en Stein doen, is Cuba een Protégé van de Sovjet-Unie. Dit maakt ook een verschil in de casusselectie.

Afschrikking in modelvorm

Casussen van conventionele afschrikking waarbij er sprake is van een Uitdager en een Verdediger kunnen weergegeven worden in een model (Pellikaan, 2016). De casussen van Huth en Russett en van Lebow en Stein worden in dit geval weergegeven zoals in Figuur 1.

De Protégé kan buiten dit model gelaten worden omdat deze geen acties onderneemt en daarom geen rol speelt in de situatie tussen de Uitdager en de Verdediger.

Figuur 1

Bron: Pellikaan, H. (2016). *Policy of Deterrence*.

Figuur 1 geeft de situatie weer tussen twee actoren: Speler 1 (*Player 1*) en Speler 2 (*Player 2*). De spelers ondernemen om de beurt een actie en uiteindelijk volgt een uitkomst. Speler 1 is als eerste aan zet en heeft de keuze tussen twee acties: C (*comply*) en D (*defect*). Wanneer Speler 1 voor C kiest, doet de staat niets en volgt er uitkomst x : de status quo blijft gehandhaafd omdat Speler 1 daarvoor heeft gekozen. De andere mogelijkheid is D, waarbij Speler 1 een dreiging uit naar Speler 2 en de status quo (x) dus niet gehandhaafd blijft omdat het 'pad' naar x niet gekozen wordt. Vervolgens is Speler 2 aan de beurt. Deze speler heeft net een dreiging van Speler 1 ontvangen en moet nu gaan bepalen of ze deze gaat volgen (C) waardoor de uitkomst y wordt of dat hier niet naar geluisterd gaat worden (D) waardoor uitkomst z volgt. Uitkomst z houdt in dat er een militaire confrontatie plaats zal vinden tussen de twee spelers. Deze uitkomst ontstaat omdat Speler 1 heeft gedreigd aan te vallen wanneer Speler 2 niet doet wat Speler 1 wil. Speler 2 heeft door D te kiezen er voor gekozen niet te doen wat Speler 1 probeert af te dwingen middels een dreiging. Nu zal Speler 1 zijn dreiging gaan uitvoeren en volgt militaire confrontatie. Uitkomst y representeert een succesvolle dreiging van Speler 1, omdat Speler 2 deze heeft gevolgd (C) in plaats van te negeren (D). Het is in dit model dus Speler 1 die de dreiging uit. In de casussen van Huth en Russett en Lebow en Stein staat Speler 1 gelijk aan de Verdediger die een dreiging uit om aan te vallen wanneer de Protégé aangevallen wordt, dus wanneer Speler 2 voor D kiest. Later in deze paper zal verder worden ingegaan op de casus India-Pakistan, maar in dit model is Pakistan Speler 1 die dreigingen uit tegen India, Speler 2, omdat Pakistan ontevreden is met de status quo (x) (Vasquez, 2005, p. 79). Waarom en hoe Pakistan deze dreiging uit, zal later worden verklaard

middels de afschrikkingstheorie in combinatie met de machtsbalanstheorie, waarover later meer uitgelegd zal worden.

Het eerste kritiek van Lebow en Stein op Huth en Russett is terug te vinden in het model, namelijk bij de asterix (*). Volgens Lebow en Stein dient deze dreiging zeer expliciet te worden gemaakt door Speler 1, om de casus als een vorm van afschrikking te mogen bestempelen (Lebow & Stein, 1990, p. 344). Hierdoor ontvallen echter veel casussen buiten de categorisering van afschrikking en dat in combinatie met andere kritieken, maakt empirisch onderzoek doen naar afschrikking aan de hand van de criteria van Lebow en Stein lastig. Omdat bijvoorbeeld diplomatieke betrekkingen achter gesloten deuren plaatsvinden, is het lastig om te beoordelen of een dreiging daadwerkelijk expliciet is gemaakt. Daarom wordt in dit onderzoek gekozen voor de benadering van Huth.

Uitkomst van afschrikking empirisch onderzocht door Huth

In een eigen onderzoek van Huth uit 1988 wordt onderzoek gedaan naar variabelen die invloed hebben op het succes of falen van afschrikking (Huth, 1988b). De volgende vier variabelen zouden een succesvolle afschrikking kunnen voorspellen wanneer er afschrikking plaatsvindt vanwege een Protégé: de militaire balans tussen de Verdediger en Uitdager, de waarde van de Protégé voor de Verdediger en Uitdager, de onderhandelingsstrategie van de Verdediger en het gedrag in het verleden van de Verdediger (Huth, 1988b, p. 72). Bij de afwezigheid van een protégé kan gekeken worden naar de andere drie variabelen voor de voorspelling van succes. Wat betreft de militaire balans, op het moment dat de Uitdager verwacht dat bij een militaire confrontatie door de onbalans een succes te boeken valt, zal de afschrikking waarschijnlijk falen (Huth, 1988b, p. 35). Zoals in Figuur 1 duidelijk werd, zal bij het negeren van de afschrikking militaire confrontatie (z) volgen als de Verdediger de dreiging nakomt. In het geval dat de Uitdager sterker is, levert het negeren van de dreiging waarschijnlijk een overwinning op voor de Uitdager. Een aanvullend en belangrijk feit is dat de balans op lange termijn de uitkomst van de militaire confrontatie tussen de Verdediger en Uitdager bepaalt (Huth, 1988b, p. 61). De reden hiervoor is dat een overwinning kan volgen uit de uitputting van de tegenstander door de langdurige strijd (Huth, 1988b, p. 61). Huth legt door empirische voorbeelden te geven uit welke invloed de balans tussen twee staten heeft op de strijd tussen deze staten (Huth, 1988b). Een verschil in het voordeel van de Verdediger vergroot de kans op een succesvolle afschrikking (Huth, 1988b). Maar een theoretische uitleg van de rol van balanceren bij afschrikking wordt door Huth achterwege gelaten. Dit wordt wel

als een belangrijke factor gezien, maar de gehele theorie erachter ontbreekt. Daarom wordt de machtsbalanstheorie in deze paper geïntroduceerd. Deze theorie wordt gebruikt om de werking van balanceren bij afschrikking te onderzoeken en te gebruiken als verklaring waarom Pakistan dreigingen tegen India uit in een asymmetrische verhouding: balanceren op lange termijn als manier van afschrikking heeft invloed op het verloop en de duur van de strijd (Huth, 1988b, p. 61). In het debat ontbreekt ook de kritiek op de afwezigheid van een theoretische onderbouwing, terwijl het wel gezien wordt als een belangrijke variabele volgens Huth (Huth, 1988b). Daarnaast wordt er door geen van de besproken theoretici gesproken over de invloed van hegemonie op de keuze voor afschrikking en dit wordt door de machtsbalanstheorie wel betrokken in de verklaring. In de Pakistan-India casus is er namelijk sprake van angst bij Pakistan voor India als regionale hegemoon (Paul, 2005). Daarom zal nu de machtsbalanstheorie uiteengezet worden. Eerst zullen de assumpties van de machtsbalanstheorie worden aangehaald en vervolgens zal worden ingegaan op het doel van staten om hegemonie te voorkomen.

Machtsbalanstheorie

Machtsbalanstheorie is een theorie binnen de internationale betrekkingen en speelt een centrale rol bij de realisten. Het begrip wordt door diverse theoretici anders gebruikt: als beschrijving voor de machtsverdeling in het internationale systeem, als een beschrijving van de ideale verdeling van macht in het internationale systeem of als een strategie (Levy, 2004, p. 29). In dit geval zal de machtsbalanstheorie gezien worden als een theorie die het buitenlands beleid van een staat kan verklaren. In het specifiek zal de theorie in de context van een (succesvolle) afschrikking worden gebruikt. Er is sprake van variatie binnen de machtsbalanstheorie wat betreft assumpties, maar omdat deze theorie een centrale rol speelt bij de realisten hebben alle variaties een aantal assumpties gemeen die afgeleid zijn van het realisme (Levy, 2004, p. 31). Staten worden gezien als de belangrijkste actoren. Boven deze staten bevindt zich geen hogere autoriteit, wat betekent dat het internationale systeem anarchistisch is. Omdat er dus geen hogere macht is die regels oplegt of rechtsprekt, zijn alle staten op zichzelf aangewezen. Hierdoor streven zij in eerste instantie naar veiligheid en macht en dit doen zij op rationele wijze. Dit houdt in dat staten doelen rangschikken en naar deze ordening handelen waarbij het rationeel is om het hoogst gerangschikte doel na te streven. Het is dus mogelijk dat sommige staten het voorkomen van een hegemoon of onafhankelijk blijven hoger rangschikken dan vrede. Omdat de verdeling van macht binnen het internationale systeem kan variëren, zijn er drie verschillende systemen aan te wijzen

(Heywood, 2011, p.61). Wanneer er één grootmacht aanwezig is in het internationale systeem, is er sprake van een unipolair systeem. Wanneer er twee grootmachten zijn in het internationale systeem, beide van ongeveer dezelfde sterkte, is er sprake van een bipolair systeem. Wanneer er drie of meer machtscentra zijn in het internationale systeem, is er sprake van een multipolair systeem. Er bestaat echter wel discussie over welk systeem het meest stabiel zou zijn (Levy, 2004, p. 31). Bijvoorbeeld Waltz beweert dat een bipolair systeem het meest stabiel is, terwijl Morgenthau beweert dat een multipolair systeem stabiel is (Levy, 2004, p. 31). De machtsbalanstheorie gaat er vanuit dat er verschillende balansen mogelijk zijn in het internationale systeem. In de te onderzoeken casus kan de theorie het buitenlands beleid verklaren, namelijk waarom Pakistan die dreigingen uit. Staten willen een unipolair systeem voorkomen door te balanceren (Levy, 2004, p. 34/5) en Pakistan vreest voor regionale unipolariteit van India (Paul, 2005, p. 18). Later in de paper zal verder uitgewerkt worden wat balanceren inhoudt en hoe het werkt als een vorm van afschrikking tegen de hegemoon.

Hegemonie

Diverse theoretici gaan er vanuit dat staten in eerste instantie hun eigen veiligheid nastreven en daarom hun territoriale integriteit en autonomie willen waarborgen (Levy, 2004, p. 32). Een ander belangrijk doel is het voorkomen van hegemonie/een unipolair systeem. Dit is een internationaal systeem waarbij één staat zo veel macht heeft verworven dat het de andere staten kan domineren, wordt als zeer onwenselijk ervaren. In het geval dat er een hegemoon opkomt, zijn er vijf manieren hoe een staat hierop kan reageren (Brawley, 2004). Ten eerste kan een staat kiezen voor extern balanceren (Brawley, 2004, p. 81). Dit houdt in dat diverse staten een tegenwicht gaan bieden aan de opkomende macht door een alliantie te vormen. Op deze manier balanceren de machtsverhoudingen weer met elkaar en wordt voorkomen dat een hegemoon het anarchistische systeem gaat domineren. De machtsbalanstheorie gaat er niet vanuit dat staten niet kunnen samenwerken, want in dit geval is een alliantie van belang voor de overleving van de eigen staat (Brawley, 2004, p. 79). Door bijvoorbeeld alle handel en investeringen binnen de alliantie te laten plaatsvinden, wordt de alliantie geloofwaardiger en sterker. Een alliantie kan gezamenlijk dreigingen uiten tegen de vijand en zelfs overgaan tot oorlog. Een voorbeeld van extern balanceren is het oprichten van de NAVO tegenover Rusland, om te voorkomen dat deze staat te machtig zou worden (Brawley, 2004, p. 89). Een tweede beleid waar een staat voor kan kiezen is intern balanceren (Brawley, 2004, p. 81). Bij intern balanceren vergroot een staat zijn macht door zijn eigen middelen uit te breiden, dus

door bijvoorbeeld het eigen militaire apparaat uit te breiden en zo in macht gelijk te komen met de potentiële hegemoon. Ook de economie en industrie worden dan omgevormd om dit doel te dienen. Vaak kan dit uitmonden in een wapenwedloop tussen diverse staten. Intern balanceren verandert de internationale machtsverhouding op lange termijn. Extern balanceren verandert de internationale verhouding sneller, maar ook minder permanent. Het beleid van de Verenigde Staten tijdens het presidentschap van President Eisenhower tegenover de Sovjet-Unie is een voorbeeld van intern balanceren, omdat de focus nu kwam te liggen op de opbouw van de eigen middelen in plaats van het zoeken naar bondgenoten. Een derde strategie is het aansluiten bij de potentiële hegemoon (Brawley, 2004, p. 82). Wanneer een staat zichzelf niet in staat acht om de machtsbalans in zijn eigen voordeel te veranderen door extern of intern te balanceren, kan het aansluiten bij de potentiële hegemoon meer het eigenbelang dienen. Met name kleine, zwakkere staten kiezen voor deze strategie omdat zij geen verschil zullen maken in een coalitie met hun deelname en daarom geen coalitiepartners kunnen aantrekken of omdat ze de capaciteit niet hebben om intern te balanceren. Grotere staten kiezen echter soms ook voor aansluiting bij de potentiële hegemoon, omdat er geen coalitie mogelijk is of wanneer de staat niet verwacht dat de coalitiepartners hem zullen helpen bij een aanval van de potentiële hegemoon. De economische banden die worden gelegd met de potentiële hegemoon waar beide staten voordeel uit halen, maken het voor de aansluitende staat vanuit eigenbelang tot overleving in het anarchistische internationale systeem aantrekkelijk om die aansluiting te zoeken. Op de lange termijn zou de staat weer kunnen terugkeren naar volledige autonomie wanneer zijn macht genoeg is opgebouwd door de aansluiting bij de potentiële hegemoon. Een vierde mogelijkheid is meeliften met een coalitie (Brawley, 2004, p. 83). Dit houdt in dat een staat onderdeel is van een coalitie, maar deze sterk genoeg acht om de potentiële hegemoon af te schrikken waardoor deze staat langzaamaan steeds minder participeert in de coalitie. De staat lift mee op de macht van anderen om het internationale systeem vrij te houden van dominantie. Op deze manier hoopt de staat met minder inleg hetzelfde resultaat te verkrijgen, waardoor op de lange termijn zijn macht zal vergroten. De laatste strategie is het toepassen van verzoeningspolitiek (Brawley, 2004, p. 84). In dit geval doen staten concessies aan de potentiële hegemoon, in de hoop dat de potentiële hegemoon hier al genoeg voldoening uit haalt en stopt met het nastreven van nog meer macht.

Volgens de machtsbalanstheorie kan het balanceren van staten, zowel intern als extern, het beste verklaren hoe een hegemoon wordt voorkomen (Levy, 2004, p. 36). De verdeling van macht en de fluctuering hiervan staat in de theorie centraal en ook volgens realisten is

balanceren de beste strategie (Brawley, 2004, p. 85). De keuze voor balanceren resulteert op drie verschillende manieren in het voorkomen van een hegemoon (Levy, 2004, p. 36): (1) de potentiële hegemoon voorziet dat zijn streven naar meer macht extern balanceren kan activeren en besluit er daarom vanaf te zien; (2) de potentiële hegemoon vertoont expansief gedrag en dit activeert andere staten om intern te gaan balanceren waarna er een wapenwedloop volgt of het activeert staten tot extern balanceren, waarna de potentiële hegemoon tot het inzicht komt dat het niet zal gaan winnen en zich terugtrekt; (3) de potentiële hegemoon vertoont expansionistisch gedrag, voelt zich niet bedreigd door andere staten en wordt vervolgens vernietigd in een oorlog door een coalitie. Vindt er bij alle drie de manieren een vorm van afschrikking plaats? Bij de eerste manier heeft er geen daadwerkelijke afschrikking plaatsgevonden, maar de mogelijkheid van balanceren heeft de potentiële hegemoon wel afgeschrikt. Bij de tweede manier is er sprake van succesvolle afschrikking omdat de dreiging die ontstaat na het balanceren dusdanig werkt dat de potentiële hegemoon stopt met het uitvoeren van de door de andere staten onwenselijk geachte acties. In Figuur 1 zou dit betekenen dat y de uitkomst is. Dat er in het derde geval wel oorlog uitbreekt, betekent niet dat er geen afschrikking heeft plaatsgevonden. De afschrikking faalde echter, waarna staten besloten over te gaan op de acties waarmee ze bedreigd hebben: bijvoorbeeld het aanrichten van grote schade bij de potentiële hegemoon. Er vindt militaire confrontatie plaats, uitkomst z in Figuur 1. De machtsbalanstheorie en afschrikkingstheorie vertonen hier overlap in het verklaren van buitenlands beleid. Omdat staten vrezen voor een hegemoon, zullen zij gebruik maken van balancerende strategieën die als afschrikking werken (Levy, 2004). Hierdoor zal de hegemoon afzien van zijn expansionistische beleid. Balanceren is een vorm van afschrikking en kan daarom door staten worden ingezet als buitenlands beleid. Dit is ook terug te zien in de formule van Huth waar machtsbalans een variabele is om afschrikking succesvol te laten zijn, waarbij de ontbrekende theoretische onderbouwing van deze variabele zojuist is uitgewerkt. Van de zojuist beschreven situatie is ook sprake in de casus India-Pakistan, waarbij Pakistan vreest voor de regionale hegemonie van India omdat dit de veiligheid van Pakistan zou bedreigen (Paul, 2005, p. 18). Om deze regionale hegemonie te voorkomen, maakt Pakistan gebruik van zowel intern als extern balanceren (Rajagopalan, 2008). Er is dus voortdurend sprake van afschrikking tegenover India. Eerst zal het conflict beschreven worden, vervolgens de werking en consequenties van het balanceren van Pakistan. Daarna zal gekeken worden naar situaties waar militaire confrontaties hebben plaatsgevonden.

Pakistan-India conflict

Geschiedenis

De rivaliteit tussen India en Pakistan is begonnen in 1947, nadat de twee staten onafhankelijk werden van kolonisator Groot-Brittannië (Paul, 2005). Voor de vorming van beide onafhankelijke staten vormden zij de Britse kolonie India, die voornamelijk bestond uit hindoes en de etnische minderheid moslims. In eerste instantie was er de visie om één onafhankelijke staat te vormen waarbij geen enkele religie door de staat ondersteund zou worden. Veel moslimleiders vreesden voor een overheersende meerderheid van hindoes en stredden daarom voor gescheiden kiesdistricten. Hierbij is het electoraat gescheiden in etnische groepen waardoor de hindoes niet in ieder district zouden winnen door een meerderheid aan hindoes onder de kiezers. In een poging dit af te dwingen bij de kolonisator werd een moslimpartij opgericht en uiteindelijk werd het verzoek voor een gescheiden electoraat aanvaard in 1916. Hierdoor raakte de moslimgemeenschap nauwer met elkaar verbonden en begonnen er ideeën te ontstaan voor een onafhankelijke moslimstaat: Pakistan. Toen in 1928 aanvaardden van het verzoek tot een gescheiden electoraat weer werd ingetrokken, werd de roep om een onafhankelijke moslimstaat sterker. In 1940 verklaarde de moslimpartij dat het stichten van Pakistan als thuisland voor Indische moslims een belangrijk doel was, waardoor de scheiding tussen de moslims en hindoes groter werd. Tijdens de onderhandelingen met Groot-Brittannië over het onafhankelijk worden van de kolonie India werd duidelijk dat de scheiding tussen beide groepen zo veel problemen opleverde bij het vormgeven van een onafhankelijk India, dat er werd overgegaan op het vormen van twee onafhankelijke staten: India en Pakistan. Op 15 augustus 1947 werden beide staten officieel gesticht, waarbij Pakistan het Noordwesten van de voormalige kolonie zou omvatten omdat daar sprake was van een moslimmeerderheid. India werd gevormd uit de rest van de voormalige kolonie. De 562 prinsdommen die geen onderdeel waren van Brits-India maar deels onafhankelijk van Groot-Brittannië, hadden de optie zich bij Pakistan of India aan te sluiten. Eén van de prinsdommen die zich bij geen van beide wilde aansluiten was Kashmir, omdat er zowel een moslimgemeenschap, hindoe-gemeenschap als boeddhistische gemeenschap aanwezig waren. Door een invasie van Pakistaanse troepen verzocht de leider van Kashmir India tot hulp waarna overeengekomen werd tot een aansluiting bij India. Vervolgens werden door Pakistan meer troepen gezonden en escaleerde het conflict. In 1949 kwam er een staakt-het-vuren tot stand en werd Kashmir verdeeld over India en Pakistan. Dit betekende niet het einde van de rivaliteit tussen de twee staten: diverse oorlogen werden gevochten omtrent territorium

waarbij geen van beide staten territoriumwinst wist te boeken waardoor er sprake is van een militaire impasse (Paul, 2005).

Asymmetrisch en langdurig conflict

Het conflict tussen Pakistan en India is een langdurig, asymmetrisch conflict (Paul, 2005, p. 5). Een langdurig conflict is een conflict tussen twee of meer staten dat twee of meer decennia voortduurt, waarbij er diverse militaire confrontaties tussen de staten hebben plaatsgevonden (Paul, 2004, p. 3). Bij een asymmetrisch conflict is er sprake van staten die in vele opzichten verschillen waarbij de een sterker of groter is dan de ander (Paul, 2005, p. 5). Hierbij gaat het om gegevens als de grootte, de demografie, de militaire capaciteit en de economische kracht. De verschillen kunnen zeer groot zijn zoals in de casus India-Pakistan, maar dat is niet noodzakelijk om een conflict als een asymmetrisch conflict te classificeren (Paul, 2005, p. 5). Pakistan is de zwakkere staat tegenover het grote India, dat op een regionale hegemonie zou kunnen afsteveneren (Paul, 2005, p. 18). Pakistan vreest dat hierbij de eigen veiligheid in gevaar zal komen, een aanname die overeenkomt met de assumpties van de machtsbalanstheorie. Zowel de bevolking als de economie van India zijn zeven keer groter dan dat van Pakistan en ook het territorium is vier keer zo groot. Ondanks dat India zowel op economisch als militair gebied vele malen sterker is dan Pakistan, heeft dit er niet toe geleid dat India een aanzienlijk voordeel heeft in het conflict in Kashmir (Paul, 2005, p. 13). Al sinds de onafhankelijkheid streeft Pakistan ernaar om meer symmetrie tussen de staten te bewerkstelligen en doet dit met name door banden aan te halen met andere staten, oftewel extern balanceren, of door de eigen militaire capaciteit te verbeteren, dus intern balanceren (Paul, 2005, p. 18). Door Huth werd al beweerd dat een langdurig conflict voor een overwinning kan zorgen voor één van beide partijen door uitputting van de tegenstander (Huth, 1988b, p. 61). Zolang Pakistan de balans binnen de confrontaties op lange termijn zo veel mogelijk gelijk kan houden, zou dit tot uitputting van India kunnen leiden en uiteindelijk in een overwinning van Pakistan kunnen resulteren. Daarom zal nu het buitenlandbeleid van Pakistan besproken worden.

Intern balanceren door Pakistan

Sinds 1947 onderneemt Pakistan acties om intern te balanceren met India (Rajagopalan, 2008, p. 1527). Door de Pakistaanse elite wordt het als belangrijk ervaren om veel te spenderen aan defensie. Ondanks dat Pakistan relatief meer uitgeeft aan defensie, spendeert India in absolute termen vele malen meer hieraan. Als reactie op het nucleaire programma van India en het

testen van nucleaire wapens in 1974, heeft Pakistan ook een nucleair programma opgezet. Dit zorgt er voor dat de spanning tussen de twee staten in stand blijft (Rais, 1991). India beschuldigt Pakistan van het ontwikkelen van nucleaire wapens, maar heeft zelf alle pogingen van Pakistan tot een nucleair-vrij Zuid-Azië afgewezen. India beweert dat het hebben van nucleaire wapens van belang is tegenover de nucleaire macht van China, maar al deze nucleaire wapens kunnen ook zeer effectief zijn tegen Pakistan. Uit reactie hierop blijft Pakistan zijn nucleaire programma ook ontwikkelen. Het beschikken over nucleaire wapens door Pakistan zou leiden tot een 'minimale geloofwaardige afschrikking' (Jones, 2008) tegenover India, waardoor er sprake is van minder agressie en een voortzetting van de strijd op conventionele wijze (Ebert, Flandes & Strüver, 2012, p. 23). Pakistan poogt wel zo veel mogelijk de conventionele middelen op een hoog niveau te houden, waardoor de militaire uitgaven ver boven het regionale gemiddelde liggen. Maar het lukt Pakistan niet om door slechts intern te balanceren op militair niveau gelijk te komen met India en daarom wordt er ook van extern balanceren gebruik gemaakt (Rajagopalan, 2008, p. 1527).

Extern balanceren door Pakistan

In eerste instantie heeft Pakistan pogingen gedaan om India te balanceren door allianties aan te gaan met de Verenigde Staten en China (Rajagopalan, 2008). In de jaren vijftig en zestig werd in de context van de Koude Oorlog toenadering gezocht tot de Verenigde Staten. De samenwerking tussen de Verenigde Staten en Pakistan was vanuit de optiek van de Verenigde Staten erop gericht communistische landen als China en de Sovjet-Unie te bestrijden (Rajagopalan, 2008). Dit vond plaats terwijl India militaire assistentie ontving van de Sovjet-Unie (Rais, 1991). De belangrijkste motivatie van Pakistan om toenadering met de Verenigde Staten te zoeken, was om India extern te balanceren (Rajagopalan, 2008). In 1954 werd er een officieel akkoord gesloten waarbij de Verenigde Staten en Pakistan elkaar voorzagen van militaire assistentie. Hetzelfde jaar werd Pakistan nog lid van de Zuidoost-Aziatische Verdragsorganisatie, waar ook de Verenigde Staten onderdeel van was en het jaar erop werden beide landen ook verbonden middels het Pact van Bagdad. In respectievelijk 1977 en 1979 werden deze organisaties weer opgeheven en met een afnemende rivaliteit tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie nam het belang van Pakistan voor de Verenigde Staten af (Rais, 1991). Maar de samenwerking met de Verenigde Staten heeft wel succes opgeleverd voor Pakistan: er werden wapens van hoge kwaliteit geleverd, er werd rugdekking gegeven en ook er vond ook economische ondersteuning plaats (Rajagopalan, 2008). Op deze manier vond er externe balancering plaats tegen India.

De alliantie met de Verenigde Staten leverde wat problemen op voor Pakistan ten opzichte van andere staten (Rajagopalan, 2008, p. 1528/1529). Omdat de Verenigde Staten ook banden heeft met Israël, zorgde de alliantie met de Verenigde Staten er voor dat de relaties van Pakistan met sommige moslimstaten verslechterde. Dit werd niet verwacht door Pakistan, omdat het met het stichten van de enige staat speciaal voor moslims een goede reputatie dacht te hebben bij andere moslimstaten. Daarnaast had de alliantie met de Verenigde Staten ook geen goede invloed op de banden met de Sovjet-Unie en China, omdat het vanuit de Verenigde Staten erop gericht was deze communistische staten te bestrijden. Ondanks de pogingen van Pakistan om beide staten ervan te overtuigen dat de alliantie alleen het doel diende om India te balanceren en niet tegen hun gericht was, werd alleen China overtuigd. De houding van de Sovjet-Unie draaide om het ongenoegen te uiten. Het kalmeren van China werd echter niet goed ontvangen door de Verenigde Staten. Met het verbeteren van de relatie tussen de Verenigde Staten en India nam het vertrouwen van Pakistan in de Verenigde Staten als partner in het balanceren van India af en werd er toenadering tot China gezocht. Tegelijkertijd verslechterde de relatie tussen China en India, waardoor de banden tussen China en Pakistan versterkt werden (Rajagopalan, 2008, p. 1529).

Eind jaren zestig vond er een verschuiving in alliantie plaats (Rajagopalan, 2008, p. 1529), die in de 21^e eeuw nog voortduurt (Afridi & Bajoria, 2010). De militaire assistentie, technologie en diplomatieke ondersteuning die door China verschaft worden, ondersteunen Pakistan in het voorkomen van regionale hegemonie van India (Rais, 1991, p. 391). Voor Pakistan is China een garantie van bescherming tegen India, terwijl voor China Pakistan als een extra afschrikkende staat werkt tegenover India (Afridi & Bajoria, 2010). Met het ondersteunen van Pakistan tracht China India uit balans te houden en wil het voorkomen dat India een bedreiging vormt voor de invloed van China in de regio. Ondanks dat de banden met de Verenigde Staten sinds 2001 weer zijn verbeterd en belangrijk zijn voor Pakistan, hecht de staat meer waarde aan de samenwerking met China, zeker nu de band tussen India en de Verenigde Staten ook groeiend is (Afridi & Bajoria, 2010). Daarnaast is Pakistan niet het enige land waar China de banden mee verbetert: ook staten als Myanmar, Butan, Sri Lanka, Nepal, de Malediven en Bangladesh worden door China als strategische omheining tegen India gebruikt (Afridi & Bajoria, 2010). Pakistan en China zijn niet het enige staten in Zuid-Azië die regionale hegemonie van India willen voorkomen. Maar buurlanden als Nepal en Sri Lanka waren onsuccesvol in het balanceren van India en hebben daarom gekozen voor aansluiting bij de potentiële hegemon (Rajagopalan, 2008, p. 1529), een van de vijf opties

van Brawley die eerder besproken zijn in het licht van acties tegenover een hegemoon (Brawley, 2004). Voor Pakistan is deze optie ondenkbaar en zal door blijven gaan met balanceren, ondanks dat dit een erg dure optie is (Rajagopalan, 2008, p. 1530).

Militaire confrontatie

Zoals eerder genoemd, kan afschrikking falen en resulteren in een militaire confrontatie. Vervolgens kunnen militaire confrontaties leiden tot uitputting van de Uitdager, zolang de Verdediger de militaire balans niet uit evenwicht laat gaan (Huth, 1988). Op het moment dat er wel een onbalans ontstaat, is de dreiging van de Verdediger niet langer geloofwaardig omdat een militaire confrontatie in een overwinning voor de Uitdager kan resulteren. De balans verschuift in het voordeel van de Uitdager waardoor de dreiging niet langer zeer afschrikkend is omdat de Uitdager de confrontatie zou kunnen winnen. Door naar data van het Correlates of War Project te kijken van conflicten tussen 1993 en 2010, wordt duidelijk dat ook in de casus Pakistan-India er militaire confrontaties hebben plaatsgevonden (Correlates of War Project, 2013a; Correlates of War Project, 2013b).

[4007] *17 september 1993 – 17 juli 1999*. Confrontatie tussen Pakistan en India vanwege de opdeling van Kashmir. Dit veroorzaakt vijandigheid en geweld tussen de twee staten. Aantal dodelijke slachtoffers: 501-999.

[4223] *18 juli 1999 – 28 oktober 2000*. Confrontatie bestaande uit 13 incidenten. Acht ontstonden door een militaire confrontatie tussen India en Pakistan in Kashmir, drie vanwege een ander territoriaal conflict, de resterende twee incidenten volgden uit militaire waarschuwingen door India en Pakistan. Aantal dodelijke slachtoffers: 26-100.

[4277] *13 juli 2001 – 22 november 2003*. Confrontatie tussen Pakistan en India vanwege de opdeling van Kashmir. Eerst sprake van weinig geweld bij grens met Kashmir, mondt uit in heftige gevechten op de grens tussen India-Pakistan. Ontstaan nadat India volledige militaire mobilisatie organiseert naar de grens vanwege angst voor terroristen vanuit Pakistan en Pakistan als reactie hierop ook het militaire apparaat mobiliseert naar de grens. Aantal dodelijke slachtoffers: 251-500.

[4566] *18 januari 2005 – 17 oktober 2005*. India attendeert troepen bij grens met Kashmir op alertheid wegens explosies die plaatsvonden aan de Indiase kant van de grens. Onduidelijk is of de explosies door Pakistan waren veroorzaakt. Een apart incident is het protest van Pakistan tegen een Indiase inval van Pakistaans territorium waar individuen

werden aangevallen. Later vuurt Pakistan op Indiase troepen langs de grens met Kashmir. Aantal dodelijke slachtoffers: geen.

[4585] *14 mei 2008 – 29 december 2010*. India en Pakistan raken betrokken in een aantal incidenten op de grens. Aantal dodelijke slachtoffers: 1-25.

Bron: Correlates of War Project (2013a). Dispute Narratives, 1993-2001. MIDv4.0 Project [Databestand]; Correlates of War Project (2013b). Dispute Narratives, 2002-2010. MIDv4.0 Project [Databestand].

Bij de confrontaties tussen Pakistan en India zijn er dodelijke slachtoffers gevallen, al is het totaal aantal doden in de laatste twee casussen aanzienlijk lager dan bij de eerdere confrontaties. Uit het databestand wordt niet duidelijk hoe de precieze verdeling tussen het aantal dodelijke slachtoffers over de twee staten is.

Er hebben ook diverse confrontaties plaatsgevonden tussen India en China in de periode 1993-2010 (Correlates of War Project, 2013), wat betekent dat niet alleen Pakistan maar de gehele coalitie die is gevormd om extern te balanceren confrontaties heeft met de potentiële regionale hegemoon die hem vervolgens kunnen afschrikken of uitputten.

[4458]. *26 juni 2003*. Grensschending van Chinese troepen van grens China-India, maar heeft geen geweld plaatsgevonden. Alleen aantal leden van Indiase troepen zijn aangehouden en ondervraagd. Aantal dodelijke slachtoffers: geen.

[4487]. *13 september 2009*. Chinese troepen betreden territorium van India, waarna staat van paraatheid van Indiase troepen langs de grens met China wordt verhoogd. Aantal dodelijke slachtoffers: geen.

[4580]. *14 december 2007*. India verplaatst 6000 militairen naar de grens met China ter preventie van een mogelijke inval. Aantal dodelijke slachtoffers: geen.

Bron: Correlates of War Project (2013a). Dispute Narratives, 1993-2001. MIDv4.0 Project [Databestand]; Correlates of War Project (2013b). Dispute Narratives, 2002-2010. MIDv4.0 Project [Databestand].

Bij deze confrontaties zien we dat militair geweld ontbreekt en geen slachtoffers vallen. Maar, het leidt bijvoorbeeld wel tot het verplaatsen van Indiase troepen naar de grens met China. Deze verplaatsing zou kunnen betekenen dat er op andere plekken minder troepen gestationeerd zijn, waardoor deze bij militaire confrontatie eerder uitgeput raken. Er zijn geen

gegevens bekend waar deze troepen eerder gestationeerd waren, dus de aanname van mogelijke uitputting bij andere grenzen is zeer hypothetisch.

Conclusie

In deze paper is er onderzoek gedaan naar het buitenlands beleid van Pakistan, waarbij Pakistan dreigingen uit tegen India. Dit is gedaan door de afschrikkingstheorie te combineren met de machtsbalanstheorie, een onderbelicht onderdeel in het debat en in de theorie van Huth maar van groot belang voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. Door het toepassen van deze twee theoretische perspectieven en het uitlichten van de India-Pakistan casus is getracht het belang van de machtsbalans binnen afschrikking aan te tonen en tevens een verklaring voor de casus te formuleren.

Uit het debat van Huth en Russett tegenover Lebow en Stein werd duidelijk dat het classificeren van een casus tot een casus van afschrikking diverse moeilijkheden met zich meebrengt. De definitie van afschrikking was in beide onderzoeken gelijk, maar door een verschil in toepassing hiervan volgden er andere uitkomsten. Een van de kritieken was dat Lebow en Stein stelden dat er bewijs voor zowel het plannen van een aanval door de Uitdager aangetoond moest kunnen worden, als voor het daadwerkelijk toepassen van afschrikking door de Verdediger. Een verplaatsing van troepen zou onvoldoende bewijs zijn voor het organiseren van een aanval en een dreiging moet zeer expliciet gemaakt zijn. Daarnaast stellen Lebow en Stein meer eisen dan Huth en Russett aan het coderen van casussen als succesvol of gefaald, wat ook verschil uitmaakt voor de uitkomsten van beide onderzoeken. Het laatste kritiekpunt heeft betrekking op het classificeren van casussen van afschrikking tot casussen van directe of verlengde directe afschrikking. Door van perspectief te wisselen weten Lebow en Stein een casus toe te voegen aan de casuselectie, namelijk de Cubacrisis. Door afschrikking vervolgens in modelvorm weer te geven, wordt duidelijk dat de kritieken van Lebow en Stein het empirisch onderzoek doen naar afschrikking bemoeilijken. Daarom wordt in deze paper gekozen voor de benadering van Huth.

Een belangrijk kritiekpunt op het onderzoek van Huth wordt echter gemist in dit debat, wat in deze paper wel wordt aangehaald en daarom een toevoeging vormt voor het debat van afschrikking. Huth spreekt in zijn onderzoek over diverse variabelen die de kans op succes van een afschrikking kunnen voorspellen (1988b). Eén van deze variabelen is de militaire balans tussen Verdediger en Uitdager. In de India-Pakistan casus die in deze paper onderzocht wordt, is Pakistan de Verdediger. Op het moment dat de militaire balans ongelijk is in het

nadeel van Pakistan, zal de afschrikking hoogstwaarschijnlijk falen. Huth focust zich met name op de empirie maar laat de theoretische achtergrond van balanceren achterwege. In deze paper is deze theoretische onderbouwing gevormd door de machtsbalanstheorie te betrekken in het vraagstuk van afschrikking en vervolgens toe te passen op de India-Pakistan casus. Door eerst afschrikkingstheorie en het debat rond de afschrikkingstheorie te introduceren, is getracht een theoretisch kader te ontwikkelen voor de beantwoording van de onderzoeksvraag. Als toevoeging aan het debat en om een theoretische onderbouwing voor de variabele van Huth te formuleren, is de machtsbalanstheorie geïntroduceerd. Door vervolgens de assumpties die ten grondslag liggen aan de machtsbalanstheorie uiteen te zetten, wordt het mogelijk een interessant vraagstuk te beantwoorden. Waarom uit Pakistan dreigingen tegen India?

Het conflict tussen Pakistan en India is in 1947 begonnen als een territoriaal conflict, waarbij er onenigheid ontstond over de verdeling van Kashmir. Maar er heeft een verplaatsing plaatsgevonden naar een conflict rond regionale hegemonie. Volgens de machtsbalanstheorie is een belangrijk doel van staten het voorkomen van hegemonie omdat dit de eigen veiligheid bedreigt. In het geval van Pakistan en India, vreest Pakistan voor India als regionale hegemoon. Staten kunnen vervolgens vijf strategieën volgen, maar balanceren kan het beste verklaren waarom een hegemoon wordt voorkomen. Balanceren kan als afschrikking werken, waarbij de potentiële hegemoon stopt met het vertonen van expansief gedrag door de dreiging van een confrontatie met een coalitie of wapenwedloop, ook wel uitkomst y in Figuur 1. De afschrikking kan echter ook falen, de definitie van Huth aangehouden, en leiden tot een militaire confrontatie, uitkomst z in Figuur 1, waarna de hegemoon alsnog vernietigd kan worden door bijvoorbeeld uitputting. De machtsbalans die is ontstaan uit het intern en extern balanceren maakt de dreigingen van Pakistan meer geloofwaardig waardoor het voor de staat mogelijk is om dreigingen te uiten. In het geval dat de afschrikking faalt en er een militaire confrontatie plaatsvindt, is Pakistan in staat deze strijd aan te gaan door de militaire balans en zou dit zelfs kunnen uitpakken in het voordeel van Pakistan: de vele confrontaties veroorzaken uitputting bij India. Op die manier probeert Pakistan een regionale hegemoon te voorkomen.

Literatuurlijst

- Afridi, J. & Bajoria, J. (2010). *China-Pakistan Relations*. Geraadpleegd op 9 mei 2016, van http://www.cfr.org/china/china-pakistan-relations/p10070?cid=rss-china-china_pakistan_relations-091010#p4
- Brawley, M. R. (2004). The Political Economy of Balance of Power Theory. In T. V. Paul, J. J. Wirtz & M. Fortmann (Ed.), *Balance of Power: Theory and Practice in the 21st Century* (pp. 76-99). Stanford, California: Stanford University Press.
- Correlates of War Project (2013a). *Dispute Narratives, 1993-2001. MIDv4.0 Project* [Databestand].
- Correlates of War Project (2013b). *Dispute Narratives, 2002-2010. MIDv4.0 Project* [Databestand].
- Ebert, H., Flandes, D. & Strüver, G. (2012). The Politics of Contestation in Asia: How Japan and Pakistan Deal with their Rising Neighbors. *GIGA Working Papers, 206*, 4-34.
- Heywood, A. (2011). *Global Politics*. Houndmills/New York: Palgrave Macmillan
- Huth, P. K. (1988a). Extended Deterrence and the Outbreak of War. *The American Political Science Review, 82*(2), 423-443.
- Huth, P. K. (1988b). *Extended Deterrence and the Prevention of War*. New Haven and London: Yale University Press.
- Huth, P. K. & Russett, B. (1984). What Makes Deterrence Work? Cases from 1900 to 1980. *World Politics, 36*(4), 496-526.
- Jones, G. S. (2008). Pakistan's "Minimum Deterrent" Nuclear Force Requirements. In: H. D. Sokolski (Ed.), *Pakistan's Nuclear Future: Worries Beyond War* (pp. 7-128). Carlisle: U.S. Army War College, Strategic Studies Institute.
- Kaufmann, W. W. (1954). *The Requirements of Deterrence*. Princeton: Princeton University, Center of International Studies.
- Lebow, R. N. & Stein, J. G. (1990). The Elusive Dependent Variable. *World Politics, 42*(3), 336-369.

- Levy, J. S. (2004). What Do Great Powers Balance Against and When? In T. V. Paul, J. J. Wirtz & M. Fortmann (Ed.), *Balance of Power: Theory and Practice in the 21st Century* (pp. 29-51). Stanford, California: Stanford University Press.
- Morgan, P. M. (2003). *Deterrence Now*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Paul, T. V. (2005). Causes of the India-Pakistan enduring rivalry. In T. V. Paul (Ed.), *The India-Pakistan Conflict: An Enduring Rivalry* (pp. 3-24). Cambridge: Cambridge University Press.
- Pellikaan, H. (2016). *Policy of Deterrence*.
- Rais, R. B. (1991). Pakistan in the Regional and Global Power Structure. *Asian Survey*, 31(4), 378-392.
- Rajagopalan, R. (2008). Neorealist theory and the India-Pakistan conflict-II. *Strategic Analysis*, 22(10), 1525-1536.
- Vasquez, J. A. (2005). The India-Pakistan conflict in light of general theories of war, rivalry, and deterrence. In T. V. Paul (Ed.), *The India-Pakistan Conflict: An Enduring Rivalry* (pp. 54-79). Cambridge: Cambridge University Press.